VLAAMS PARLEMENT

ZITTING 1995-1996 2 APRIL 1996

ONTWERP VAN DECREET

houdende tijdelijke beperking inzake programmatie en benoeming in sommige onderwijssectoren

ADVIES

van de Raad van State

RAAD VAN STATE

L.25.034/8.

Brussel, 2 april 1996

Mijnheer de Voorzitter,

In antwoord op Uw brief van 27 maart 1996, heb ik de eer U hierbij een uitgifte te zenden van het advies van de Raad van State over amendementen op een ontwerp van decreet houdende tijdelijke beperking inzake organisatie en benoeming in sommige onderwijssectoren.

Met bijzondere hoogachting.

De Kamervoorzitter,

W. DEROOVER

De heer Voorzitter van het Vlaams Parlement

Zie :

248 (1995-1996)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet
- Nr. 2 : Advies van de Raad van State
- Nr. 3 : Amendementen
- Nr. 4 : Verslag
- Nr. 5 : Amendementen
- Nr. 6 : Motie

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 27 maart 1996 door de Voorzitter van het Vlaams Parlement verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over amendementen op een ontwerp van decreet "houdende tijdelijke beperking inzake programmatie en benoeming in sommige onderwijssectoren", heeft op 1 april 1996 het volgend advies gegeven :

L. 25.034/8.

VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG.

Bij schrijven van 27 maart 1996 heeft de Voorzitter van het Vlaams Parlement, met toepassing van de artikelen 2, § 2, en 84 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, een advies gevraagd over een aantal amendementen op het ontwerp van decreet houdende tijdelijke beperking inzake programmatie en benoeming in sommige onderwijssectoren (Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-1).

Dit advies is gevraagd op verzoek van een groep leden van het Vlaams Parlement, die samen ten minste één derde van de leden ervan uitmaken (artikel 2, § 2, van de wetten op de Raad van State).

De adviesaanvraag heeft betrekking op de amendementen die door de genoemde groep leden in hun motie van 27 maart 1996 zijn vermeld. Een aantal van die amendementen zijn aangenomen door de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, en verwerkt in de tekst van het ontwerp, zoals die door de commissie is aangenomen (1). De overige amendementen zijn voorgesteld na de indiening van het verslag (2).

*
* *

(1) Voor de op de oorspronkelijke tekst ingediende amendementen, zie Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3. Voor de bespreking van de amendementen en de door de commissie aangenomen tekst, zie verslag namens de commissie, Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-4.

(2) Zie Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-5.

L. 25.034/8.

Gelet op de korte termijn welke hem voor het geven van zijn advies wordt toegemeten, heeft de Raad van State zich moeten beperken tot het maken van de hiernavolgende opmerkingen.

*
* *

ONDERZOEK VAN DE AMENDEMENTEN.

Amendementen op artikel 2 van het ontwerp.

1. Een eerste amendement betreft een toevoeging aan het ontworpen artikel 3, § 4, 6, a, tweede streepje, van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving (1). Dit amendement is in de commissie aangenomen.

1.1. Zoals door de indieners van het amendement is uiteengezet, voorziet het in een lagere drempel, wat de oprichting van het specialisatiejaar kinderzorg of het specialisatiejaar thuis- en bejaardenzorg betreft, ten gunste van de landelijke en de Brusselse onderwijsinstellingen.

Terecht wijzen de indieners erop dat er thans reeds minder strenge schoolbevolkingsminima gelden ten aanzien van de onderwijsinstellingen gelegen in de negentien gemeenten

(1) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3, pp. 2-3.

van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad en in de landelijke gemeenten (1).

In het licht van de toelichting bij het amendement moet worden besloten dat er voor de voorgestelde voorkeurbehandeling een objectieve en redelijke verantwoording bestaat.

1.2. Luidens artikel 127, § 2, van de Grondwet hebben de decreten welke de Vlaamse Gemeenschap onder meer in onderwijszaken uitvaardigt, kracht van wet in het Nederlandse taalgebied alsmede ten aanzien van de instellingen gevestigd in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad die, wegens hun activiteiten, moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

Ter inachtneming van de in die grondwetsbepaling gehanteerde terminologie vervange men de woorden "het Brussels Hoofdstedelijk Gewest" door "het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad" of eventueel, wanneer verwezen wordt naar de indeling van het grondgebied in provincies, door "het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad".

---

(1) Zie artikel 19, a en b, van het koninklijk besluit van 30 maart 1982 betreffende de scholengemeenschappen voor secundair onderwijs en houdende het rationalisatie- en programmatieplan van het secundair onderwijs met volledig leerplan. Er moet opgemerkt worden dat de gunstnorm voor landelijke gemeenten volgens dat besluit geldt ten aanzien van gemeenten waarvan de bevolkingsdichtheid lager is dan 250 inwoners per km²; het amendement hanteert een strenger criterium (bevolkingsdichtheid lager dan 125 inwoners per km²).

2. Een tweede amendement op artikel 2 van het ontwerp betreft de vervanging van het ontworpen artikel 3, § 4, 6, b, eerste lid, van de wet van 29 mei 1959 (1). Dit amendement is in de commissie aangenomen.

Het amendement houdt rekening met het feit dat het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad onttrokken is aan de indeling in provincies. Vanuit het oogpunt van de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie is het amendement dan ook ten volle verantwoord.

De tekst zou evenwel beter en duidelijker geredigeerd kunnen worden als volgt :

"Indien tijdens het schooljaar 1997-1998 niet in elke provincie en in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad per onderwijsnet een specialisatiejaar kinderzorg of thuis- en bejaardenzorg kan worden opgericht met toepassing van het in punt a) bepaalde, dan worden alleszins door de Vlaamse Gemeenschap in elke provincie en in het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad in één instelling per onderwijsnet één of twee van de genoemde specialisatiejaren, naar keuze van de betrokken inrichtende macht, opgericht of gesubsidieerd".

---

(1) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3, p. 3.

Amendement op artikel 9 van het ontwerp.

Het voor advies voorgelegde amendement betreft een wijziging van artikel 9, § 2, van het ontwerp. Het strekt ertoe in een afwijking op de programmatiestop te voorzien ten gunste van de opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs (1). Dit amendement is in de commissie aangenomen.

De opleidingsvorm 4 is die van het buitengewoon secundair algemeen, technisch, kunst- en beroepsonderwijs met doorstromingsafdeling of met kwalificatieafdeling (zie de artikelen 23, 4, 24, § 4, en 45 van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs). Deze opleidingsvorm is niet toegankelijk voor de leerlingen met een mentale handicap; ze heeft tot doel de leerlingen voor te bereiden op de voortzetting van de studies, met mogelijkheid zich in te schakelen in het actieve leven (doorstromingsafdeling) of hen voor te bereiden op het actieve leven, met mogelijkheid de studies voort te zetten (kwalificatieafdeling) (artikel 24, § 4, van het koninklijk besluit van 28 juni 1978).

In de verantwoording van het amendement is de afwijking ten voordele van de opleidingsvorm 4 verantwoord met een verwijzing naar de specificiteit van die vorm van onderwijs, welke ingericht wordt in relatie tot het leerlingenaanbod. Door de Raad van State om nadere uitleg

(1) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3, p. 5.

gevraagd, heeft de door de minister van Onderwijs gemachtigde ambtenaar verklaard dat opleidingsvorm 4, die nauw aansluit bij het gewoon secundair onderwijs, een variëteit van studierichtingen kent; een studierichting wordt slechts effectief ingericht, als er daartoe een zekere vraag is.

Het amendement beoogt aldus de mogelijkheid te behouden tot inrichting van een bepaald structuuronderdeel, indien er daarvoor een vraag ontstaat. In het licht van de gegeven toelichting lijkt de voorgestelde afwijking grondwettelijk verantwoord te zijn.

De Raad van State merkt op dat het amendement kan leiden tot een lezing van artikel 9, § 2, van het ontwerp, volgens welke gelijk welke bestaande instelling van buitengewoon secundair onderwijs een opleidingsvorm 4 kan oprichten of daarvoor in de subsidieregeling kan worden opgenomen. De gemachtigde van de minister heeft het geamendeerde artikel 9, § 2, evenwel zo geïnterpreteerd dat de afwijking enkel geldt voor instellingen die nu reeds een onderwijsvorm 4 inrichten : die instellingen zouden de mogelijkheid behouden om bijkomende studierichtingen in die onderwijsvorm te programmeren. Om elke dubbelzinnigheid te vermijden, verdient het aanbeveling de tekst van artikel 9, § 2, te preciseren.

Amendement op artikel 11 van het ontwerp.

Na de indiening van het verslag is een amendement ingediend, ertoe strekkend titel II, hoofdstuk IV, bevattende artikel 11, te schrappen (1). Een identiek amendement was reeds aan de commissie voorgelegd (2), doch verworpen.

Artikel 11 van het ontwerp voegt in het koninklijk besluit nr. 461 van 17 september 1986 houdende het rationalisatie- en programmatieplan van het onderwijs voor sociale promotie een artikel 12ter in. Volgens die bepaling geldt ook in het genoemde onderwijs een programmatiestop.

In de commissie heeft de minister verklaard dat het invoeren van die tijdelijke programmatiestop wordt verantwoord door het feit dat een hervorming van het volwassenenonderwijs wordt voorbereid (3). De door de minister gemachtigde heeft in dit verband aan de Raad van State nog de volgende bijkomende toelichting verstrekt :

> "Een nieuw decreet op het deeltijds volwassenenonderwijs (thans OSP) wordt - in uitvoering van het regeerprogramma van de Vlaamse regering - thans door de administratie voorbereid. Dit voorontwerp van decreet voorziet een drastische herleiding van het huidig aantal afdelingen en opleidingen in het deeltijds volwassenenonderwijs. Thans zijn er een achthonderdtal afdelingen en opleidingen, waardoor het aanbod, niet in het minst voor de cursist, ondoorzichtig wordt. Bij de

---

(1) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-5, pp. 1-2.

(2) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3, p. 6.

(3) Verslag namens de commissie, Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-4, pp. 27 en 34-35.

L. 25.034/8.

invoering van het nieuw decreet zal er een verregaande rationalisatie van de bestaande afdelingen en opleidingen nodig zijn. Deze rationalisatie is een moeilijke opgave, en wordt steeds moeilijker naarmate er meer afdelingen en opleidingen kunnen ingericht worden. Daarom is het verantwoord en zelfs nuttig - in afwachting van een nieuwe regeling voor het deeltijds volwassenenonderwijs - tijdelijk een programmatiestop in te voeren".

Zoals meermaals is erkend door het Arbitragehof, impliceert de in artikel 24, § 1, van de Grondwet bedoelde onderwijsvrijheid dat de inrichtende machten die niet rechtstreeks afhangen van de Gemeenschap, onder bepaalde voorwaarden aanspraak kunnen maken op subsidiëring vanwege de Gemeenschap. Het recht op subsidiëring vindt echter zijn beperking, enerzijds, in het vermogen van de Gemeenschap om de subsidiëring te laten afhangen van vereisten van algemeen belang, zoals onder meer die van een behoorlijke onderwijsverstrekking en van bepaalde schoolbevolkingsnormen, en anderzijds, in de noodzakelijkheid om de beschikbare middelen te spreiden over de onderscheiden opdrachten van de Gemeenschap (1). De vrijheid van onderwijs is derhalve aan grenzen gebonden en verzet er zich niet tegen dat de decreetgever voorwaarden van financiering of subsidiëring oplegt die de uitoefening van die vrijheid beperken, voor zover daaraan niet wezenlijk afbreuk wordt gedaan (2).

---

(1) Arbitragehof, arresten van 2 april 1992, nrs. 25/92 en 28/92; 4 maart 1993, nr. 18/93; 14 december 1995, nr. 85/95.

(2) Arbitragehof, 14 december 1995, nr. 85/95.

Te dezen is de programmatiestop beperkt tot de schooljaren 1996-1997 en 1997-1998. Het komt de Raad van State voor dat een tijdelijke beperking inzake programmatie, in afwachting van een eventuele meer fundamentele hervorming, niet beschouwd kan worden als een inmenging in de vrijheid van onderwijs die wezenlijk afbreuk doet aan die vrijheid. De ontworpen maatregel lijkt dan ook niet strijdig te zijn met artikel 24, § 1, van de Grondwet (1).

Amendementen op artikel 12 van het ontwerp.

1. Na de indiening van het verslag is een amendement ingediend, ertoe strekkend titel II, hoofdstuk V, bevattende artikel 12, te schrappen (2). Een identiek amendement was reeds aan de commissie voorgelegd (3), doch verworpen.

Artikel 12 van het ontwerp voert een programmatiestop in voor het deeltijds kunstonderwijs.

In de commissie heeft de minister verklaard dat die maatregel wordt verantwoord door het feit dat het deeltijds kunstonderwijs het voorwerp zal uitmaken van een evaluatie, en dat die evaluatie aanleiding kan zijn tot een eventuele

---

(1) Zie in dezelfde zin het advies L. 22.873/1 van de Raad van State van 25 oktober 1993 over het ontwerp dat geleid heeft tot het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, Parl. St., Vl. R., 1993-94, nr. 546-1, (305), 311-312.

(2) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-5, p. 2.

(3) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3, p. 6.

bijsturing van de regelgeving ter zake (1). De door de minister gemachtigde heeft in dit verband aan de Raad van State nog de volgende bijkomende toelichting verstrekt :

> "Het regeerprogramma voorziet een evaluatie van het deeltijds kunstonderwijs, zoals het sedert 1991 is uitgebouwd. Een belangrijk evaluatiepunt is de beheersing van het budget voor het deeltijds kunstonderwijs.
>
> In afwachting van deze evaluatie is het verantwoord te voorkomen dat nieuwe structurele eenheden (studierichtingen, filialen of graden) door een instelling voor deeltijds kunstonderwijs worden opgericht. De mogelijke uitbouw van dergelijke eenheden - in relatie tot andere instellingen - dient precies het voorwerp uit te maken van dergelijke evaluatie. Indien voorafgaandelijk de mogelijkheid tot nieuwe programmatie wordt geschapen, dan vervalt in belangrijke mate het nut van een evaluatie.
>
> Terzelfdertijd dient bovendien opgemerkt te worden dat binnen de structuurelementen die in een instelling aanwezig zijn, vrij nieuwe opties kunnen opgericht worden, zodat de dynamiek van de instellingen niet wordt verhinderd".

In wezen geldt voor het invoeren van een tijdelijke programmatiestop, wat het deeltijds kunstonderwijs betreft, dezelfde verantwoording als voor het invoeren van die maatregel ten aanzien van het onderwijs voor sociale promotie. Om dezelfde reden als uiteengezet in verband met het amendement op artikel 11, dient besloten te worden dat ook artikel 12 verenigbaar is met de vrijheid van onderwijs, gewaarborgd bij artikel 24, § 1, van de Grondwet.

---

(1) Verslag namens de commissie, Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-4, pp. 27 en 35.

Anders dan voor het onderwijs voor sociale promotie, waar een hervorming in het vooruitzicht is gesteld, is er voor het deeltijds kunstonderwijs slechts sprake van een evaluatie, waaruit eventueel lessen getrokken kunnen worden. Het staat aan het Vlaams Parlement om te oordelen of de geplande evaluatie een voldoende reden vormt om nu reeds een programmatiestop te verantwoorden.

2. Op artikel 12 van het ontwerp is er voorts een amendement, dat ertoe strekt de bepalingen van dat artikel - die paragraaf 1 zouden vormen - aan te vullen met een nieuwe paragraaf 2 (1). Dit amendement is in de commissie aangenomen.

Het amendement voorziet in een uitzondering op de programmatiestop ten gunste van de studierichting dans - sectie jongeren. Voor die studierichting kan vanaf het schooljaar 1997-1998 de hogere graad worden uitgebouwd.

Uit de voor het amendement gegeven verantwoording blijkt dat de voorgestelde regeling bedoeld is om de continuïteit te verzekeren van de opleiding die in het schooljaar 1990-1991 van start gegaan is. Die verantwoording voldoet aan de vereisten voortvloeiend uit de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie.

---

(1) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3, pp. 7-8.

In de commissie heeft de minister verklaard dat de verantwoording niet geldt voor enige andere richting van het deeltijds kunstonderwijs (1).

Voortgaande op die verklaring is er, vanuit grondwettelijk oogpunt, uiteraard geen reden om het voordeel van de voorgestelde afwijking tot andere richtingen uit te breiden.

Amendementen op artikel 15 van het ontwerp.

1. Na de indiening van het verslag is een amendement ingediend, ertoe strekkend in paragraaf 1 de bepalingen van het vierde en het vijfde streepje te schrappen (2). E e n amendement met een enigszins ruimere strekking (schrapping van het derde t.m. het zesde streepje) was reeds aan de commissie voorgelegd (3), doch verworpen.

Artikel 15, § 1, van het ontwerp voert een benoemingsstop in voor een aantal vormen van onderwijs. Het amendement beoogt het onderwijs voor sociale promotie of met beperkt leerplan en het deeltijds kunstonderwijs uit het toepassingsgebied van die regeling te lichten.

---

(1) Verslag namens de commissie, Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-4, p. 36.

(2) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-5, p. 2.

(3) Parl. St., Vl. P. , 1995-96, nr. 248-3, p. 9.

L. 25.034/8.

1.1. Met betrekking tot het onderwijs voor sociale promotie is door de door de minister gemachtigde ambtenaar aan de Raad van State de volgende toelichting verstrekt :

> "Men zou kunnen stellen dat indien de programmatiestop gehandhaafd blijft ook de benoemingsstop in het OSP moet gehandhaafd blijven, of omgekeerd.
>
> Er is echter een belangrijker argument om in het OSP de benoemingsstop in te voeren. In het voorontwerp van decreet is voorzien om in het deeltijds volwassenenonderwijs per instelling het aantal vaste benoemingen tot een bepaald percentage te beperken. De verantwoording hiervoor is ondermeer dat men in ander onderwijs opleidingen moet kunnen op- en afbouwen in functie van de behoeften op de arbeidsmarkt. Bovendien zal men in het deeltijds volwassenenonderwijs veel meer behoefte hebben aan leraars die hun onderwijsopdracht cumuleren met een beroep buiten het onderwijs. Dergelijke personeelsleden hebben ook minder behoefte aan een vaste benoeming.
>
> Des te langer nu vaste benoemingen worden toegelaten, des te moeilijker zal het voor de toekomstige vernieuwde instellingen voor deeltijds volwassenenonderwijs zijn om onder het vooropgestelde maximumpercentage vaste benoemingen te geraken. Een verantwoord personeelsbeleid wordt daardoor bemoeilijkt".

Het komt de Raad van State voor dat deze redenen vanuit grondwettelijk oogpunt een tijdelijke benoemingsstop kunnen verantwoorden. Mutatis mutandis wordt verwezen naar hetgeen is opgemerkt bij artikel 11 van het ontwerp.

1.2. Met betrekking tot het deeltijds kunstonderwijs is door de gemachtigde ambtenaar de volgende toelichting verstrekt :

"Een belangrijk evaluatiepunt in het deeltijds kunstonderwijs is het probleem van de reaffectatieregeling.

Vastbenoemde leraars die geheel of gedeeltelijk wegens ontstentenis van betrekking naar een andere instelling worden gereaffecteerd, worden in deze instelling vaak beschouwd als stoorzenders voor de artistieke eigenheid van de instelling. De reaffectatieregeling wordt daarom als een belangrijk knelpunt in het deeltijds kunstonderwijs ervaren.

Daarom zal de vaste benoeming mede het voorwerp van de evaluatie dienen uit te maken.

In afwachting van deze evaluatie is het verantwoord tijdelijk de benoemingsmogelijkheid te beperken".

Volgens deze toelichting wordt beoogd het aantal vastbenoemden, die ten gevolge van een reaffectatie een "stoorzender" zouden worden in een andere instelling, te beperken. Het is zeer de vraag of die bedoeling volledig strookt met de ratio legis van het door de commissie aangenomen amendement op artikel 19, § 6, dat precies tot doel heeft voor de gereaffecteerden een vaste benoeming in hun nieuwe instelling mogelijk te maken (zie ook het hierna sub 2 besproken amendement op artikel 15, § 2).

Wat er ook van zij, gelet op de in het vooruitzicht gestelde evaluatie, kan een tijdelijke benoemingsstop de toets van de grondwettigheid doorstaan. Zoals reeds opgemerkt bij de bespreking van een amendement op artikel 12, dient het Vlaams Parlement wel na te gaan of de loutere aankondiging van een evaluatie een voldoende zwaarwichtige reden vormt voor het opleggen van een benoemingsstop.

2. Op artikel 15 is er voorts een amendement dat ertoe strekt in paragraaf 2 de woorden "en vaste benoeming na reaffectatie en wedertewerkstelling" te schrappen (1). Dit amendement is in de commissie aangenomen.

De oorspronkelijke tekst van paragraaf 2 bepaalt dat de in paragraaf 1 bedoelde benoemingsstop eveneens van toepassing is "bij mutatie, nieuwe affectatie of aanwijzing en bij toelating tot de proeftijd en vaste benoeming na reaffectatie en wedertewerkstelling". Die bepaling heeft aldus tot doel de inrichtende machten tijdelijk de mogelijkheid te ontnemen om een vastbenoemd personeelslid in een andere betrekking een vaste benoeming te geven.

De indieners van het amendement hebben aangevoerd dat deze regeling niet toegepast mag worden op de personeelsleden die ter beschikking gesteld zijn wegens ontstentenis van betrekking, en die gereaffecteerd of wedertewerkgesteld worden in een andere school : die personeelsleden moeten vast benoemd kunnen worden in de nieuwe school. Om zulks te benadrukken, hebben dezelfde parlementsleden eveneens een amendement ingediend op artikel 19, § 6, ertoe strekkend te bepalen dat een vaste benoeming na reaffectatie of wedertewerkstelling mogelijk blijft.

Uit het verslag namens de commissie blijkt dat het thans besproken amendement op artikel 15, § 2, werd aangenomen, op grond dat de commissie van oordeel was dat de

---

(1) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3, p. 9.

gereaffecteerde of wedertewerkgestelde personeelsleden in de nieuwe school een nieuwe loopbaan moeten kunnen beginnen, "wat heelwat onzekerheid wegneemt en hun motivatie ten goede zal komen" (1).

Het is de Raad van State niet duidelijk waarom die verantwoording enkel ten voordele van de gereaffecteerde of wedertewerkgestelde personen wordt gegeven. Ook vastbenoemde personeelsleden die omwille van een mutatie of een nieuwe affectatie een andere betrekking toegewezen krijgen, in een andere school of bij een andere inrichtende macht, hebben er evenzeer belang bij een nieuwe loopbaan als vastbenoemd personeelslid te beginnen.

Enkel indien een sluitende verantwoording gegeven kan worden voor het verschil in behandeling tussen de gemuteerde en opnieuw geaffecteerde personeelsleden enerzijds, en de gereaffecteerde en wedertewerkgestelde personeelsleden anderzijds, kan besloten worden dat het thans besproken amendement verenigbaar is met artikel 24, § 4, van de Grondwet, dat het beginsel van de gelijkheid in onderwijszaken huldigt.

In de veronderstelling dat die verantwoording gegeven kan worden, is er nog een probleem in verband met de precieze draagwijdte van artikel 15, § 2, van het ontwerp. Uit de verklaringen van de gemachtigde van de minister is gebleken dat in die bepaling een benoemingsstop gelezen kan

---

(1) Verslag namens de commissie, Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-4, p. 37. De verantwoording van het amendement was in bijna gelijke bewoordingen gesteld.

worden, niet enkel ten aanzien van het personeelslid dat zelf het voorwerp is van de mutatie enzovoorts, maar ook ten aanzien van personen die in de vrijgekomen betrekking benoemd zouden kunnen worden. Die laatste bedoeling komt echter niet ondubbelzinnig tot uiting in de tekst; ze staat ook haaks op de verantwoording die voor het hier besproken amendement is gegeven. Het staat aan de decreetgever om de precieze draagwijdte van paragraaf 2 te bepalen en de tekst daarvan desgevallend aan te passen.

Amendement op artikel 17 van het ontwerp.

Op artikel 17 is er een amendement dat ertoe strekt de uitzondering op de benoemingsstop, die volgens het oorspronkelijk ontwerp beperkt is tot het bevorderingsambt van directeur, uit te breiden tot het bevorderingsambt van werkplaatsleider en tot de selectieambten van onderdirecteur, coördinator en werkmeester (1). Dit amendement is in de commissie aangenomen.

De oorspronkelijke uitzondering, alléén ten voordele van directeurs, kon verantwoord worden vanuit de vaststelling dat de geplande hervorming niet tot het verdwijnen van scholen zou leiden en dat het aantal directeurs bijgevolg ook niet zou verminderen : zoals de

(1) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3, p. 10.

minister in de commissie verklaarde, was de benoemingsstop voor de directeurs dan ook niet noodzakelijk (1).

Ter verdediging van de uitbreiding van de afwijking ten voordele van andere ambten, is door de indieners van het amendement de volgende verantwoording gegeven :

> "Het schoolbeleid wordt niet enkel meer gedragen door de directeur alleen. In vele scholen bestaat tegenwoordig een bestuursteam of collectief directeurs-schap. Voor dit bestuursteam denken wij naast de directeur aan de werkplaatsleider, onderdirecteur, coördinator en werkmeester.
>
> Het is dan ook nodig dat deze personeelsleden vastbenoemd zijn en er aldus een vast team wordt gevormd dat de school door de toekomstige hervormingen kan loodsen" (2).

Anders dan met betrekking tot het ambt van directeur, kan van de in het amendement bedoelde ambten niet gezegd worden dat hun aantal vast blijft, ongeacht de hervormingen die later doorgevoerd zullen worden. De mogelijkheid tot invulling van zulke ambten hangt immers onder meer af van het leerlingenaantal. Het is dan ook best mogelijk, zoals door een lid van de commissie is opgemerkt zonder op dit punt formeel te zijn tegengesproken door de minister, "dat er ... onderdirecteurs en werkmeesters in

---

(1) Verslag namens de commissie, Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-4, p. 25.

(2) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3, p. 10.

overtal zullen zijn" (1). De verantwoording die in verband met de directeurs is gegeven, kan dan ook niet gelden voor de andere personeelsleden.

De indieners van het amendement hebben een verantwoording gezocht in het feit dat elke school nood heeft aan een vast directieteam, en dat dit team gevormd wordt door de personen die de genoemde ambten bekleden.

Die verantwoording lijkt de Raad van State niet sluitend te zijn.

Om te beginnen immers is er geen juridische verplichting om de bedoelde personeelsleden te beschouwen als leden van een team, die gezamenlijk instaan voor de directie van een school. Zoals uit de verantwoording bij het amendement blijkt, gaat het hier om een louter feitelijke kwalificatie, die bovendien niet opgaat voor alle scholen. De gegeven verantwoording laat bijgevolg niet toe de uitzondering uit te breiden tot personen, die hoewel zij een van de in het amendement genoemde ambten bekleden, in werkelijkheid niet bij het beleid betrokken zijn. Wat die laatste personen betreft, is er geen noemenswaardig verschil tussen hun ambt en dat van een lid van het onderwijzend personeel.

---

(1) Verslag namens de commissie, Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-4, p. 39.

Bovendien kan niet voorbijgegaan worden aan het feit dat, als het beleid gedragen wordt door meer dan één persoon, het niet noodzakelijk de in het amendement genoemde personeelsleden zijn die, met uitsluiting van anderen, mede het beleid bepalen. Het is integendeel volkomen denkbaar dat een aantal leerkrachten de facto bij het beleid betrokken zijn. De continuïteit van het beleid, die de kern van de verantwoording van het amendement vormt (1), is dan evenzeer gediend door een vaste benoeming van die leerkrachten.

Gelet op het voorgaande, kan de Raad van State dan ook niet anders dan voorbehoud maken bij een regeling die de vaste benoeming mogelijk maakt in een beperkt aantal ambten, andere dan dat van directeur. Door de voorkeurbehandeling die deze andere ambten aldus ten deel valt, zou een discriminatie kunnen ontstaan ten opzichte van de ambten waarvoor de uitzonderingsregeling niet geldt (2).

---

(1) De continuïteit in het beleid is ook door de minister aangevoerd, ter verantwoording van de afwijking ten gunste van het ambt van directeur (verslag namens de commissie, Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-4, p. 26).

(2) Terloops zij nog opgemerkt dat er ook sprake kan zijn van een discriminatie ten nadele van de instellingen en de vormen van onderwijs die niet in de uitzonderingsregeling van artikel 17 zijn opgenomen. Het gaat om de psycho-medisch-sociale centra, het onderwijs voor sociale promotie of met beperkt leerplan en het deeltijds kunstonderwijs. Enkel ten aanzien van de psycho-medisch-sociale centra is tijdens de parlementaire behandeling van het ontwerp voor die uitsluiting uit de regeling van artikel 17 een verantwoording gegeven (verslag namens de commissie, Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-4, pp. 38-39).

Amendementen op artikel 19 van het ontwerp.

1. Een eerste amendement betreft de invoeging van twee streepjes in paragraaf 1. Door dit amendement wordt de uitzonderingsregeling ten gunste van scholen waar minder dan 85 % van het pakket uren-leraar door vastbenoemde personeelsleden is ingenomen, uitgebreid tot het deeltijds kunstonderwijs en de psycho-medisch-sociale centra (1). Dit amendement is in de commissie aangenomen.

1.1. Voor de regeling ten gunste van het deeltijds kunstonderwijs is geen verantwoording gegeven. Het is de Raad van State dan ook niet mogelijk zich uit te spreken over de grondwettigheid van dit aspect van de regeling.

De Raad van State wijst erop dat er wel degelijk een grondwettigheidsprobleem rijst, in zoverre er wel voor het deeltijds kunstonderwijs, doch niet voor het onderwijs voor sociale promotie of met beperkt leerplan in een afwijking van artikel 15 wordt voorzien (2).

---

(1) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3, p. 11.

(2) Uit de door de gemachtigde van de minister gegeven toelichting in verband met artikel 15 van het ontwerp blijkt dat ook voor het onderwijs voor sociale promotie gedacht wordt aan een maximumpercentage voor het aantal vaste benoemingen (zie opmerking 1.1 bij de amendementen op artikel 15). Het is niet duidelijk waarom een dergelijk percentage niet thans reeds, in het kader van een tijdelijke maatregel, zoals voor de andere vormen van onderwijs, gehanteerd zou kunnen worden.

1.2. Voor de regeling ten gunste van de PMS-centra is geen andere verantwoording gegeven dan "dat het niet logisch is om voor (die) centra de 85 % regel niet te gebruiken" (1).

Die verantwoording volstaat niet om de Raad van State in de mogelijkheid te stellen zich over de grondwettigheid van de voorgestelde afwijking uit te spreken. Mutatis mutandis geldt hier dan ook de opmerking die in verband met het deeltijds kunstonderwijs en het onderwijs voor sociale promotie werd gemaakt.

In zoverre de afwijking ten gunste van de PMS-centra grondwettelijk verantwoord kan worden, dienen nog de volgende opmerkingen te worden gemaakt.

In artikel 15 is sprake van "de psycho-medisch-sociale centra, de psycho-medisch-sociale centra voor het buitengewoon onderwijs en de psycho-medisch-sociale vormingscentra"; in het amendement op artikel 19, § 1, is daarentegen enkel sprake van de "psycho-medisch-sociale centra". Volgens de gemachtigde van de minister worden in beide bepalingen dezelfde centra bedoeld. Om betwistingen te vermijden, dienen de twee teksten op elkaar afgestemd te worden.

---

(1) Verklaring van de minister, verslag namens de commissie, Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-4, p. 37.

Door de invoeging van een bepaling in verband met de PMS-centra in artikel 19, § 1, dient de tekst van 1° van die paragraaf te worden aangepast. Voor de PMS-centra is er immers geen "bestuurs- en onderwijzend personeel", doch wel "technisch personeel", waartoe de volgende ambten behoren : directeur, psycho-pedagogisch consulent, maatschappelijk werker en paramedisch werker (1). In artikel 19, § 1, 1°, dient te worden gepreciseerd voor welke van die ambten de uitzonderingsregeling geldt (2).

2. Een ander amendement strekt tot de wijziging van artikel 19, § 2. Onderdeel A van het amendement beoogt het eerste lid aan te vullen met een volzin in verband met de berekening van het pakket uren-leraar in het buitengewoon secundair onderwijs; onderdeel B beoogt de vervanging van het derde lid door bepalingen die een meer precieze omschrijving van het pakket uren-leraar bevatten (3). Dit amendement is in de commissie aangenomen.

2.1. In verband met onderdeel A van het amendement moet vastgesteld worden dat de uren klasseraad, klassedirectie en bijscholing en begeleiding inderdaad niet begrepen zijn in het pakket uren-leraar. Er kan dus aanleiding zijn om die uren bij dat pakket te tellen.

---

(1) Zie de artikelen 3, § 2, en 4, § 2, van de wet van 1 april 1960 betreffende de psycho-medisch-sociale centra.

(2) Uit artikel 19, § 2, derde lid, in fine, zoals goedgekeurd door de commissie, kan afgeleid worden dat het niet de bedoeling is de uitzonderingsregeling van artikel 19 van toepassing te maken op de directeur.

(3) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3, pp. 11-13.

L. 25.034/8.

In dat geval moet er evenwel op gewezen worden dat, luidens artikel 21 van het koninklijk besluit nr. 65 van 20 juli 1982 tot vaststelling van de wijze waarop de ambten van het bestuurs- en onderwijzend personeel worden bepaald in de inrichtingen voor buitengewoon onderwijs, ook de lesuren van de minderheidscursussen in de godsdienst of de zedenleer buiten het lesurenpakket vallen. Het verdient derhalve aanbeveling het amendement bij artikel 19, § 2, eerste lid, zo aan te passen, dat voor de berekening van het percentage bedoeld in artikel 19, § 1, 2°, de genoemde lesuren eveneens bij het jaarlijks toegekend pakket uren-leraar geteld worden. De gemachtigde van de minister is het hiermee eens.

2.2. De bepalingen van artikel 15, § 2, derde lid, zoals vervangen bij onderdeel B van het amendement, hebben alle betrekking op de berekening van het pakket uren-leraar.

Het vierde streepje in verband met de PMS-centra, hoort in die bepaling niet thuis. De PMS-centra krijgen immers geen pakket uren-leraar toegewezen, zoals de onderwijsinstellingen. Hun personeelsformatie wordt vastgesteld op basis van het aantal begeleide leerlingen (1). De bepaling die het voorwerp uitmaakt van het vierde streepje dient dan ook omgevormd te worden tot een afzonderlijke bepaling.

---

(1) Zie de artikelen 3, § 1, en 4, § 1, van de genoemde wet van 1 april 1960.

Indien niet wordt ingegaan op deze suggestie, dient in elk geval artikel 19, § 2, eerste en tweede lid, te worden aangepast. Zoals hiervóór reeds werd opgemerkt (opmerking 1.2), is er immers voor de PMS-centra geen "bestuurs- en onderwijzend personeel", doch wel "technisch personeel". Zoals de bepalingen van de genoemde leden zijn geformuleerd, kunnen ze niet toegepast worden op de PMS-centra.

Ten slotte stelt de Raad van State vast dat de minister in de commissie het probleem ter sprake gebracht heeft van de afronding van de bekomen getallen (1). Dit probleem, dat vooral, doch niet uitsluitend, te maken heeft met de PMS-centra, zou best uitdrukkelijk in het ontworpen decreet geregeld worden.

3. Na de indiening van het verslag is een amendement ingediend, ertoe strekkend de bepalingen in verband met het deeltijds kunstonderwijs uit artikel 19, §§ 1 en 2, weg te laten (2).

Dit amendement is een louter gevolg van de amendementen die dezelfde parlementsleden op de artikelen 12 en 15, § 1, hebben ingediend. Het vergt geen afzonderlijk onderzoek.

---

(1) Verslag namens de commissie, Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-4, pp. 39-40.

(2) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-5, pp. 2-3.

4. Een ander amendement beoogt de toevoeging van een paragraaf 6, in verband met de mogelijkheid van een vaste benoeming na reaffectatie of wedertewerkstelling (1). Dit amendement is in de commissie aangenomen.

Dit amendement is een aanvulling van het amendement met dezelfde strekking op artikel 15, § 2. De indieners hebben voor beide amendementen trouwens dezelfde verantwoording gegeven.

Het volstaat dan ook te verwijzen naar hetgeen hiervóór met betrekking tot het amendement op artikel 15, § 2, werd opgemerkt (opmerking 2 bij de amendementen op artikel 15).

5. Ten slotte is er een amendement dat de toevoeging beoogt van een paragraaf 6 (lees : paragraaf 7). Dit amendement beoogt te voorzien in de mogelijkheid om personen van 55 jaar of ouder te benoemen in de vacante betrekking van het wervingsambt waarvan zij titularis zijn (2). Dit amendement is in de commissie aangenomen.

Uit de verantwoording van het amendement blijkt dat het bedoeld is om de betrokkenen een gunstige pensioenregeling te laten genieten. Op zich volstaat de gegeven verantwoording om voor hen in een afwijkende regeling te voorzien. Het is de Raad van State, binnen het tijdsbestek

---

(1) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3, p. 11.

(2) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3, pp. 13-14.

dat hem gegeven is, niet mogelijk geweest om te onderzoeken of die verantwoording ook nog geldt voor andere personen dan die welke in het amendement bedoeld zijn.

Amendement op artikel 20.

Na de indiening van het verslag is een amendement op artikel 20, § 2, ingediend. Het amendement strekt ertoe het deeltijds kunstonderwijs uit de in die paragraaf gegeven opsomming weg te laten (1).

Ook dit amendement is een louter gevolg van de amendementen die dezelfde parlementsleden op de artikelen 12 en 15, § 1, hebben ingediend. Het vergt evenmin een afzonderlijk onderzoek.

Amendement op artikel 21.

Op artikel 21, § 2, is er een amendement, dat ertoe strekt het voordeel van die bepaling uit te breiden tot het bevorderingsambt van werkplaatsleider en de selectieambten van onderdirecteur, coördinator en werkmeester (2). Dit amendement is in de commissie aangenomen.

---

(1) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-5, p. 3.

(2) Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-3, p. 15.

Door de indieners is verklaard dat het amendement een noodzakelijke aanvulling vormt van hun amendement op artikel 17 (1).

Mutatis mutandis geldt hier dezelfde opmerking als die welke met betrekking tot het laatstgenoemde amendement werd gemaakt.

---

(1) Verslag namens de commissie, Parl. St., Vl. P., 1995-96, nr. 248-4, p. 41.

De kamer was samengesteld uit

de Heren :	W. DEROOVER,	kamervoorzitter,
	M. VAN DAMME,	staatsraden,
	P. LEMMENS,	
Mevrouw :	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. B. THYS, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

F. LIEVENS. W. DEROOVER.

L. 25.034/8.